Hukuk Bölümü 2013/95 E. , 2013/643 K.

- **2247 SAYILI YASADA ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN BAŞVURUNUN, AYNI YASANIN 27. MADDESI UYARINCA REDDİ GEREKTİĞİ**
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27

"İçtihat Metni"

Davacı : Maliye Hâzinesi

Vekilleri : Av. A.K., Av.E.K.,Av. S.C.

Davalı : Yozgat Özel Yaşam Sağ. Hiz. Med. İnş. Turz. Ltd. Şti.

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde, Yozgat Vergi Dairesinin 982 035 5916 vergi numaralı mükellefi olan Yozgat Özel Yaşam Sağlık Hizmetleri Med. İnş. Tur. Tic. Ltd. Şti.nin Yozgat Vergi Dairesine olan borçlarından dolayı, Yozgat İcra Müdürlüğü ve Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü nezdindeki alacaklarına 6183 sayılı A.A.T.U.H.K. hükümlerine göre haciz şerhi konulduğunu; ancak Yozgat 1. İcra Dairesinin, göndermiş olduğu cevabi yazısında; İcra İflas Kanununun 100. maddesine göre, adı geçen Şirketten tahsil edilen paraların üzerine iştirak haczi konulabilmesi için, paraların dosyaya girdiği anda mevcut olan hacizleri kapsadığı gerekçesiyle haciz bildirisinin yerine getirilmesine yer olmadığına karar verildiğini; oysaki hem Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğüne hem de İcra Dairesine yapmış oldukları haciz bildirimlerinin bulunmakta olduğunu; bu nedenle borçlusu anılan Şirket olan Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 2009/6981 takip sayılı dosyasındaki hacze iştirak edebilmeleri için Yozgat 1. İcra Dairesinin 2011/202 Muh. Sayılı ve 27.05.2011 tarihli kararına karşı şikâyet yoluna başvurma zorunluluğu doğduğunu ifade ederek; şikâyetlerinin kabulüne karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

YOZGAT İCRA HUKUK MAHKEMESİ:24.11.2011 gün ve E:2011/111, K:2011/191 sayı ile, şikayete konu Yozgat 1 İcra Müdürlüğünün 2009/6981 Esas sayılı takip dosyasının celb edildiği, yapılan incelemesinde Yozgat Özel Yaşam Sağ. Hiz. Med. İnş. Turz. Ltd. Şti.nin vergi borcundan dolayı olarak haciz konulduğu, Vergi Dairesi Müdürlüğünün 30/04/2011 tarihli faks yazıları ile anılan Şirketin hak ve alacakları olması halinde 6183 sayılı A.A.T.U.H kanuna göre vergi dairesinin T.C. Ziraat Bankası Yozgat şubesindeki hesabına aktarılmasını hakkında haciz bildirisi gönderildiği, İcra Müdürlüğünce bu talebin 27/05/2011 tarihinde reddedildiği; Yargıtay 12. HD. 20/02/2002 tarih 2543/3884 sayılı kararının özetle "6183 sayılı yasaya göre vergi dairesinin koyduğu haczin kaldırılması merciden istenemez, bu yoldaki talebi mercinin reddetmesi gerekirken..." şeklinde olduğu; Yargıtay 12. HD. 19/06/2007 tarih 10389/12534 sayılı kararında özetle, "satış memuru davaya bakan sulh hukuk memuru tarafından tain edildiğinden onun işlemlerine karşı şikayetler ve açılacak ihalenin feshi davalarında sulh hukuk mahkemesince bakılır şeklinde olduğunun görüldüğü; dosyanın yapılan incelemesinden, vergi dairesinin talep içeriğinin 6183 sayılı yasayanın uygulanmasına ilişkin olduğu, yerleşik Yargıtay içtihatlarına göre 6183 sayılı yasanın uygulanmasına ilişkin şikayetler için, icra mahkemesinin görevli olmadığının anlaşıldığı; şikayetin görev yönünden reddine, HMK 20. maddesi uyarınca karar kesinleştikten itibaren istek halinde 2 hafta içerisinde yetkili ve görevli kayseri vergi mahkemesine gönderilmesine karar vermenin gerektiği belirtilerek; sonuç itibariyle, şikayetin görev yönünden REDDİNE, HMK 20 maddesi uyarınca karar kesinleştikten itibaren istek halinde 2 hafta içerisinde yetkili ve görevli KAYSERİ VERGİ MAHKEMESİNE GÖNDERİLMESİNE karar vermiş; bu karar temyiz edilmediğinden kesinleşmiştir.

Davacı vekili dosyanın kesinleştirilerek Kayseri Vergi Mahkemesine gönderilmesini talep etmiş, Yozgat İcra Hukuk Mahkemesi dosyayı Vergi Mahkemesine göndermiştir.

KAYSERİ VERGİ MAHKEMESİ: 3.10.2012 gün ve E:2012/1334, sayı ile, Davacı Maliye Hâzinesi tarafından, Yozgat Vergi Dairesinin mükellefi olan Yozgat Özel Yaşam Sağlık Hizmetleri Med. İnş. Tur. Tie. Ltd. Şti'nin vergi borçları sebebiyle, Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 2009/6981 takip sayılı dosyasındaki hacze iştirak etmek için yapılan başvurunun, 1. İcra Müdürlüğünün 27.05.2011 gün ve 2011/202 Muh. Sayılı kararı ile reddedilmesi üzerine söz konusu karara karşı Yozgat İcra Hukuk Mahkemesine yapılan şikayet neticesinde, Yozgat İcra Hukuk Mahkemesi tarafından görevsizlik kararı verilerek davacının talebi üzerine gönderilen davada işin gereğinin görüşüldüğü; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları başlıklı 19'uncu maddesinde; Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabileceği ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteleyeceği, yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndereceğinin hüküm altına alındığı; 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunun 6. maddesinde, vergi mahkemelerinin, a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve hA.lar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları, b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları, c) diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği kuralına bağlandığını, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 100. maddesinde hangi alacaklıların ilk haciz üzerine satılan malın tutarına iştirak edebilecekleri belirtildikten sonra, 140. maddede ise, satış tutarının bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemiye yetmemesi durumunda, icra dairesi tarafından alacaklıların bir sıra cetvelinin yapılacağının hüküm altına alındığı, 2004 sayılı Kanunun 16. maddesinde ise, kanunun hallini mahkemeye bıraktığı hususlar müstesna olmak üzere İcra ve İflas dairelerinin yaptığı muameleler hakkında kanuna muhalif olmasından veya hadiseye uygun bulunmamasından dolayı icra mahkemesine şikayet olunabileceği 4. maddesinde ise icra ve iflas dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikayetlerle itirazların incelenmesi icra mahkemesi hakimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hakim tarafından yapılacağı hükmüne bağlandığını ve Uyuşmazlık konusu olayda; Yozgat İcra Hukuk Mahkemesi'nce, 6183 sayılı yasanın uygulanmasına ilişkin şikayetlerde icra mahkemesinin görevli olmadığından bahisle görevsizlik kararı verilmiş ise de; dava konusu uyuşmazlık, davacı tarafından 6183 uygulamasına ilişkin yeni bir dosya açılmaksızın, icra dairesi müdürlüğünde mevcut olan icra dosyasındaki hak ve alacaklar üzerine konulan hacze iştirak istemine ilişkin olduğunu, bu talebin de İcra Müdürlüğünce redddilmesi sonucu 2004 sayılı Kanunun 16. ve 4. maddesi uyarınca şikayet yoluyla İcra Hukuk Mahkemesine gidildiğinden, davacı tarafından, Yozgat Vergi Dairesinin mükellefi olan Yozgat Özel Yaşam Sağlık Hizmetleri Med. İnş. Tur. Tie. Ltd. Şti'nin vergi borçları sebebiyle, Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 2009/6981 takip sayılı dosyasındaki hacze iştirak etmek için yaptığı başvurunun 1. İcra Müdürlüğünün 27.05.2011 gün ve 2011/202 Muh. Sayılı kararı ile reddedilmesi neticesinde söz konusu karara karşı yapılan şikayet başvurusunun görüm ve çözümünde, 2004 sayılı Kanunun 16. ve 4. maddesince adli yargı yerinin görevli olduğundan, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve işleyişi Hakkında Kanun'un Yargı Mercilerinin Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları başlıklı 19'uncu maddesi uyarınca iş bu davada görevli yargı kolunun belirlenmesi için dava dosyasının Yozgat İcra Hukuk Mahkemesi'nin 2011/111 Esas No'lu dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesinin gerekmekte

olduğu gerekçesiyle; iş bu uyuşmazlığın çözümü için görevli yargı kolunun belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Ayhan AKARSU'nun katılımlarıyla yapılan 13.5.2013 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, başvurunun reddi yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı M. BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" ve 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "Görevsizlik veya yetkisizlik kararı üzerine yapılacak işlemler" başlıklı 20.maddesinin 1.fıkrasında; " (1) Görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taraflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise bu tarihten, süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir. Aksi takdirde, bu mahkemece davanın açılmamış sayılmasına karar verilir." hükmüne yer verilmiş; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 'İdari davaların açılması' başlıklı 3. maddesinde; idari davaların, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılması öngörülmüş; aynı Kanunun 9. maddesinde; çözümlenmesi Danıştay'ın idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde bu hususta kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemelerde dava açılabileceği hükme bağlanmış; Yasanın "İlk inceleme üzerine verilecek karar" başlıklı 15.maddesinin 1.fıkrasının (a) bendinde; " 1. (Değişik bent: 05/04/1990 - 3622/6 md.) Danıştay veya idare ve vergi mahkemelerince yukarıdaki maddenin 3 üncü fıkrasında yazılı hususlarda kanuna aykırılık görülürse, 14 üncü maddenin; a) 3/a bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine; idari yargının görevli olduğu konularda ise görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesine, (…) karar verilir" denilmiştir.

Dosyanın, 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca incelenmesinden:

Hukuk uyuşmazlıklarında, görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesi, ancak aynı yargı düzeni içinde yer alan mahkemeler arasında olanaklı olup; bu hususa ilişkin 6100 sayılı H.M.K'nın 20. (1086 sayılı H.U.M.K.'nun 27.) maddesiyle 2577 sayılı İ.Y.U.K.' nun 15. maddesinin 1. fıkrası (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "görev" kuralları, aynı yargı düzeni içindeki mahkemelerin işbölümü esasına ilişkin düzenlemelerdir. Oysa yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda, görevli olduğundan bahisle farklı bir yargı düzeninde yer alan mahkemeye dava dosyasının gönderilebilmesine olanak tanıyan bir düzenleme bulunmamaktadır.

Göreve ilişkin kararın, işbölümü esasına göre veya yargı yolu bakımından verilmiş olması farklı sonuçlar doğurmaktadır. Şöyle ki; işbölümü esasına göre verilen görevsizlik kararı sonucu dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesi durumunda, dava başvuru tarihi itibariyle görevli mahkemede açılmış sayılmaktadır. Yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda ise, görevli olduğu işaret edilen yargı yerine, bu yargı yerinin uyguladığı usul kurallarına uygun olarak yeniden dava açılması zorunlu bulunmaktadır.

Olayda, davacı vekili tarafından, ortada vergi mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadan, Yozgat İcra Hukuk Mahkemesi'ne verilen dilekçe ile, dosyanın Kayseri Vergi Mahkemesine gönderilmesi talep edilmiş; Mahkeme'ce, yazı ekinde dava dosyası Kayseri Vergi Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiş ve bu yargı yerince, kendisine gelen adli yargı yerine ait dava dosyası üzerinden inceleme yapılarak görevsizlik kararı verilmiş olup, yukarıda yapılan açıklamalara göre, İ.Y.U.K.'nun 3 ve 9. maddelerinde öngörülen şekilde usulüne uygun olarak idari yargı yerine açılmış bir dava bulunduğundan söz etmek olanaksızdır.

2247 sayılı Yasa'nın 19. madde hükmüne göre, bir yargı yerinin re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunabilmesi için; tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada daha önce diğer yargı yerlerinden birisi tarafından görevsizlik kararı verilmiş ve bu kararın kesinleşmiş bulunması ve bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen yargı yerinin de davada görevsizlik kararı veren yargı yerinin görevli olduğu kanısına varması gerekmektedir. Ancak, başvuru koşullarının incelenebilmesi için öncelikle, yargı yerinde usulüne göre açılmış bir dava bulunması gerektiği tartışmasızdır.

Bu durumda, ortada vergi mahkemesine hitaben yazılmış dilekçeyle açılmış bir dava bulunmadığından, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasada öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 13.5.2013 gününde Üye Nurdane TOPUZ'un KARŞI OYU VE OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

Dava, davacı Maliye Hazinesi tarafından, borçlusu davalı Şirket olan Yozgat 1. İcra Müdürlüğünün 2009/6981 takip sayılı dosyasındaki hacze iştirak edebilmeleri için, Yozgat 1. İcra Dairesinin 2011/202 Muh. Sayılı ve 27.05.2011 tarihli kararına karşı

yaptıkları şikâyetlerinin kabulüne karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" ve 27. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder" denilmiştir.

Öte yandan; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasında(Değişik: 10/6/1994-4001/2 md.), "İdari davalar, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılır" ve 9. maddesinin birinci fıkrasında(Değişik: 5/4/1990 - 3622/2 md.), "Çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususstaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir" hükmü yer almıştır.

Olayda, adli yargı yerince yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilen dava dosyası davacı vekilinin istemi üzerine idari yargı yerine gönderilmiş ve bu yargı yerince, adli yargı yerine ait dava dosyası üzerinde inceleme yapılarak davada adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiş olup, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3 ve 9. maddelerinde öngörülen şekilde usulüne uygun olarak idari yargı yerinde açılmış bir dava bulunduğundan sözetmek mümkün değildir.

Durum böyle olmakla birlikte, İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre yapılan usule aykırılığın 2247 sayılı Kanunun 27. maddesi kapsamında incelenemeyeceği, bu hususun Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev ve yetkisi dışında kaldığı, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının varlığı kabul edilerek çözüme kavuşturulmasının dava ekonomisine ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun düşeceği, bu nedenle görev uyuşmazlığının esası incelenerek görevli yargı yerinin belirlenmesi gerektiği oyu ile karara katılmıyorum.

Üye

Nurdane Topuz